

Инвестираме във вашето бъдеще

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие

НАЦИОНАЛНА
СТРАТЕГИЧЕСКА
РЕФЕРЕНТНА РАМКА
2007 – 2013

ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ
О П Е Р А Т И В Н А П Р О Г Р А М А

ЧЕСТО ДОПУСКАНИ ГРЕШКИ/НАРУШЕНИЯ ПО ЗОП ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ (ОПТП)

ВЪВЕДЕНИЕ:

Включената в този документ информация е предназначена за бенефициентите по Оперативната програма „Техническа помощ” (ОПТП) и съдържа описание на често допускани грешки по ЗОП, най-вече при изготвяне на проекти на документации за обществени поръчки.

Целта му е да подпомогне бенефициентите, като им обърне внимание върху най-съществените пропуски при подготвяне на документите.

1. Неспазване на принципа за публичност по отношение на критериите за подбор, включващи минималните изисквания за икономическо и финансово състояние, технически възможности и квалификация на кандидата или участника

Често срещано нарушение е обявлението за обществена поръчка да не съдържа всички задължителни реквизити, формиращи изискванията за допустимост, като те или част от тях се съдържат само в документацията за участие за обществена поръчка. В обявлението за обществена поръчка не са посочени всички критерии за подбор, включващи минимални изисквания за икономическото и финансовото състояние на кандидата или участника, техническите му възможности и квалификация, когато възложителят определя такива или не са посочени всички документи, с които се доказват финансови и технически възможности - нарушение на чл. 25, ал. 2, т. 6 от ЗОП.

В някои случаи се наблюдава некоректно повтаряне на информация/попълване на една и съща информация в няколко полета на обявлението. Най-често се среща в полета III.2.2 и III.2.3, където се посочват минималните изисквания за икономическо и финансово състояние и технически възможности, на които трябва да отговарят кандидатите или участниците, както и документите, с които това се доказва. За целта в образеца има две колони: една за документите и втора за минималните изисквания. В някои случаи например се посочва една и съща информация, в други не са разпределени правилно изискванията/информацията в съответните колони.

2. Включване в Документацията за участие за обществената поръчка на минимални технически и финансови изисквания, които необосновано ограничават участието в процедурата за обществена поръчка и дават предимство на един от

участниците/кандидатите и/или ограничават кръга на потенциалните участници в нея.

Съгласно чл. 25, ал. 5 от ЗОП възложителите нямат право да включват в решението, обявлението или документацията за участие условия или изисквания, които дават предимство или необосновано ограничават участието на лица в обществените поръчки.

Типове нарушения:

- 1) Залагане на конкретни технически характеристики на продукта;
- 2) Включване на изискване за оборот, несъотносим към прогнозната стойност на обществената поръчка. Въпреки, че за спазването на това изискване се преценява във всеки конкретен случай, следва да се има предвид, че когато възложителят поставя изискване за наличие на оборот по чл. 50, ал. 1, т. 3, който се отнася до предмета на поръчката, този оборот не може да надвишава повече от 3 пъти прогнозната стойност на поръчката. Документите с които се доказва това изискване са посочени в чл. 50 от ЗОП.
- 3) Включване на завишени изисквания за опит на участника като посочване на конкретен брой изпълнени договори за конкретни години и на определена стойност и др.; Респективно има случаи в които се формулират и занижени/нерелевантни изисквания, които в биха могли да рефлектират върху качествено изпълнение на договора.
- 4) Поставяне на ограничителни изисквания към отделните субекти в обединение/консорциум, напр. всеки един от участниците в обединението/консорциума да отговарят на минималните изисквания за допустимост за общ оборот/специфичен оборот, брой изпълнени договори и др. На заложените изисквания следва да отговаря обединението като цяло, с някои изключения описани в чл.25, ал.8 от ЗОП (и посочени по-долу в частта *Съвети и препоръки*)
- 5) Ограничаване на потенциалните участници чрез изисквания за специфичен опит, обвързан с конкретен/тни източници на финансиране;
- 6) Изискване на копия на изпълнени сходни договори за доказване на техническите възможности, вместо на препоръки за добро изпълнение (съгласно разпоредбата на чл. 51, ал.1, т.1).

Включването на ограничителни условия води до подаването на оферти от ограничен кръг лица. Чрез поставяне на завишени изисквания към участниците, несъответстващи на сложността на поръчката се нарушава разпоредбата на чл. 25, ал. 6 от ЗОП.

3. Необосновано посочване в Техническите спецификации на конкретен модел, източник, процес, търговска марка, патент, тип, произход или производство

Това посочване би довело до облагодетелстването или елиминирането на определени лица или стоки и по този начин до нарушаване на принципите на закона за свободна и лоялна конкуренция и равнопоставеност и недопускане на дискриминация на кандидатите/участниците.

В изключителни случаи, когато е невъзможно предметът на поръчката да се опише точно и разбираемо, се допуска подобно посочване, като задължително се добавят думите „или еквивалентно”.

4. Наличие на неясноти в изискванията към участниците, които биха могли за доведат до объркване и затрудняване на потенциалните участници. Несъгласуваност между документите. Технически грешки.

- несъответствие между изискванията /критериите за подбор, посочени в обявлението и тези, предвидени в документацията за участие. В тези случаи възложителят следва да прилага изискванията / критериите за подбор, предвидени в обявлението за обществена поръчка, тъй като спрямо тях е спазен принципът за осигуряване на публичност, който гарантира участието на широк кръг от кандидати в процедурите за обществени поръчки;
- несъответствия между изискванията, заложи на различни страници от документацията за участие;
- несъответствие и/или противоречие между указанията към участниците и приложените образци на документи, допускане на технически грешки при номериране на приложенията към документацията и др.
- несъответствие между клаузите на договора за обществена поръчка и тези на проекта на договор към документацията за участие.

5. Смесване на критериите за подбор с показателите за оценка.

Следва да се прави разграничение между критериите за подбор и показателите за оценка. Критериите за подбор се отнасят до финансовата стабилност на участника и неговите технически възможности за изпълнение на обществената поръчка. Доброто изпълнение на договорите за обществени поръчки се гарантира чрез формулиране на подходящи критерии за подбор на кандидатите или участниците, чрез които да се установи тяхното икономическо и финансово състояние и техническите възможности и/или квалификация.

Показателите за оценка се отнасят до качеството на офертата. Съгласно определението за „икономически най-изгодна оферта”, посочено в §1, т. 8 от Допълнителните разпоредби от ЗОП, показателите и тяхната тежест са пряко свързани с предмета на обществената поръчка по отношение на качество, цена, технически преимущества, естетически и функционални характеристики, характеристики, свързани с опазване на околната среда, оперативни разходи, гаранционно обслужване и техническа помощ, срок за изпълнение и други..

Съгласно чл. 25, ал. 10 от ЗОП „Когато избраният критерий е икономически най-изгодна оферта, възложителите нямат право да включват критерии за подбор като показатели за оценка на офертите”

В някои случаи не се посочват изискванията за подбор като критерии за допустимост в документацията за участие, а се включват в методиката за оценка. Така се заобикаля императивната разпоредба на чл. 25, ал. 10 от ЗОП

6. Методика за оценка.

- Формулират се показатели, като не се посочват обективни обстоятелства, от които да зависи броя на присъдените точки, или липсват ясни и точни указания за оценка на показателите, с което се създават предпоставки за субективност при оценяването.

-Поставят се неправомерни условия за отстраняване на участници, независимо, че техните оферти отговарят на изискванията за възлагане на обществената поръчка и имат право да бъдат класирани.

- Допускат се грешки при залагане на формулите.

СЪВЕТИ И ПРЕПОРЪКИ:

- Съгласно чл. 86 от ЗОП, възложителите са длъжни да приемат вътрешни правила за възлагане на обществени поръчки, които съдържат реда за планиране и организация на провеждането на процедурите и за контрол на изпълнението на сключените договори за обществени поръчки

- информацията в Указанието за подготовка на офертата, както и останалата част от документацията не трябва да противоречи на информацията, посочена в Обявлението за обществена поръчка;

- изискванията за икономическо и финансово състояние трябва да са съобразени с предмета на конкретната обществена поръчка, с нейния обем, количество и стойност. Те са свързани с минималните изисквания, на които трябва да отговарят кандидатите, за да се гарантира изпълнението на обществената поръчка. Заложените от възложителя минимални изисквания следва да са съобразени с всяка една от обособените позиции по отделно в случаите, когато се допуска участието по една от определените от възложителя позиции;

- при обявяване на процедурата следва да се спазва действащото към момента законодателство;

- когато критерият за възлагане на поръчката е „икономически най-изгодна оферта” показателите за оценка трябва да са ясно формулирани и изчерпателно изброени, като се посочи тяхната тежест, и начинът, по който ще се извърши оценката;

- при изготвяне на документацията за участие да се изписват винаги, когато е приложимо думите „или еквивалентно”;

- При участие на обединения, които не са юридически лица, критериите за подбор се прилагат към обединението участник, а не към всяко от лицата, включени в него, с изключение на съответна регистрация, представяне на сертификат или друго условие, необходимо за изпълнение на поръчката, съгласно изискванията на нормативен или административен акт и съобразно разпределението на участието на лицата при изпълнение на дейностите, предвидено в договора за създаване на обединението (чл.25, ал.8 от ЗОП).

- да не се включват в методиката за оценка показатели, които по своята същност са критерии за подбор;
- в случай на съмнения относно реда за провеждане на конкретна поръчка трябва да се използва режима, позволяващ максимално широка публичност, прозрачност и конкуренция при избора на изпълнител;